

Tisková zpráva: Olomouc/Praha, 24. května 2019

Online svět patří (k) mladé generaci! Úspěch v kolektivu souvisí s aktivitou na sociálních sítích

Mladí lidé, kteří tráví čas online, pocít'ují zvýšenou podporu od vrstevníků, žijí aktivně a nedostávají se často do konfliktů. Nad svými virtuálními aktivitami ale nesmí ztratit kontrolu. Mezi problematické uživatele sociálních sítí patří bezmála desetina české mládeže. To jsou jen některá ze zjištění olomouckých vědců, kteří se dlouhodobě zabývají životním stylem českých školáků.

Právě zveřejněná data ukazují, že rozumná míra užívání sociálních sítí a online prostředí neškodí, respektive má velký vliv na úspěšnost mladých lidí v kolektivu a ve společnosti. Platí to zejména u těch dětí, které dle studie patří do kategorie tzv. normálních, respektive intenzivních uživatelů. **Ty tvoří v součtu 70 % populace dětí ve věku 11–15 let a výzkumníci u nich zjistili vysokou míru životní spokojenosti, dobré vztahy se spolužáky, zdravé stravovací návyky i kladný vztah k pohybu.**

„Netvrdíme, že by děti měly být na sociálních sítích neomezeně, nebo že by bylo nutné je v tom nějak podporovat. Ale velmi často se dnes v médiích setkáváme především s negativními konotacemi v souvislosti s užíváním sítí. Ty my našimi výsledky nechceme negovat. Ale jako by se úplně z veřejné diskuse vytrácel fakt, že drtivá většina dětí má svůj online život pod kontrolou. A co víc, přispívá k jejich úspěchu v kolektivu, který je pro teenagery velmi důležitý,“ říká Michal KALMAN, vedoucí výzkumného týmu z Univerzity Palackého.

10 % dětí v problémech. Holky, dejte si pozor...

Výzkum české děti rozdělil do čtyř skupin. Od těch, kteří nejsou online vůbec přes normální a intenzivní uživatele až po ty, které vykazují znaky problematického užívání. *„Mezi ně se počítají školáci, kteří jsou online prakticky nepřetržitě a jsou kvůli tomu ochotni rezignovat na jakékoliv další aktivity, včetně domácích či školních povinností, nebo se pohádat se svými blízkými,“* dodává Michal KALMAN. **Problematictí uživatelé mají předpoklady ke vzniku závislosti, do této skupiny patří bezmála 10 % populace školáků ve věku 11–15 let.**

Klíčová změna ve využívání sociálních sítí se odehrává mezi 11. a 13. rokem. Prudce nahoru letí křivka intenzity online života českých školáků i počet uživatelů s přívlastkem “problémový”. Markantní je nárůst zejména u děvčat. Zatímco v jedenácti je v možných problémech zhruba 5 % dívek, ve třinácti je to již 12 %. *„U chlapců situace není tak razantní, nůžky mezi oběma pohlavími se navíc s věkem nadále rozvírají. Dívky jsou zkrátka statisticky ve výrazně vyšším riziku problémového užívání sociálních sítí než chlapci,“* upozorňuje Michal KALMAN.

Může kamarádství vzniknout virtuálně?

Podle výsledků studie ano. **Zhruba šestina (16 %) dospívajících ve věku 11 až 15 let je každodenně v kontaktu s přáteli, se kterými se poprvé potkali na internetu.** U jedenáctiletých se to týká každého desátého, u patnáctiletých každého pátého školáka. „Často se virtuální kontakt změní i na reálné setkání. Mladí lidé musejí být v těchto situacích obezřetní, ale zároveň je třeba si uvědomit, že právě sociální sítě jsou prostorem, kde se dnes děti seznamují a je to zcela přirozené,“ připomíná Michal KALMAN.

Vysokoškolský tým, který dlouhodobě sleduje a komentuje faktory ovlivňující zdraví českých školáků ve věku 11, 13 a 15 let. **Do aktuálního výzkumu se zapojilo 230 škol a své odpovědi poskytlo více než 13 tisíc školáků.**

Nadužívání nových technologií je v posledním desetiletí znatelné

Téma nadužívání internetu a nových technologií je také jedno z nových oblastí Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027. **Podle posledních výsledků Evropské školní studie o alkoholu a jiných drogách (dále jen ESPAD) z roku 2015 přes 20 % studentů hraje denně počítačové hry, 87 % denně surfuje na internetu a 41 % studentů tráví v běžný všední den 4 a více hodin na internetu.**

V současnosti probíhá sběr dat pro studii ESPAD 2019. „K internetu se již ptáme zvláště na počítačové hry a sociální sítě. Například nás zajímá, ve kterém z posledních sedmi dnů, případně kolik hodin, děti trávily svůj čas na sociálních sítích. Sledujeme Facebook, Instagram, WhatsApp, Twitter, Skype, Snapchat, Messenger, Youtube apod., dále jak často je využívají ke komunikaci s přáteli a co jim to přináší,“ popisuje sběr dat **národní protidrogová koordinátorka Jarmila VEDRALOVÁ**, a dodává: „Online hraní her u dětí také roste, proto se ptáme i na dobu trávení u online her na počítači, tabletu, mobilním telefonu, konzoli nebo jiném zařízení, a také na typy her, jako např. puzzle nebo karetní hry, sportovní hry, strategické hry, bojové hry, adventury, střílečky, a to on-line i off-line.“

Rizikové užívání nových technologií dětmi a mládeží se někdy označuje jako netolismus, v širším kontextu se používá rovněž termín nelátková závislost. „Jde o závislost, kterou je třeba řešit. Lidé se mohou obrátit např. na dětské a dorostové ambulance, už nyní víme, že děti s problémem závislosti na internetu tvoří velkou část jejich klientů,“ říká VEDRALOVÁ.

„Zaznamenali jsme, že klientů s jinou nelátkovou závislostí (než s patologickým hráčstvím) je v našich službách cca 50 až 70 ročně a jejich počet stoupá. Pokud jde o počet programů, které poskytují služby lidem závislým na internetu a nových technologiích, teoreticky jsou to všechny adiktologické služby, prakticky ale spíše programy specializované na gambling, tedy 15-20 programů,“ dodává VEDRALOVÁ.

HBSC studie (Health Behaviour in School-aged Children) se zabývá životním stylem mladé generace komplexně. Kromě čerstvých dat o online životě českých školáků se zaměřuje na konzumaci alkoholu, kouření a spotřebu marihuany, výživu, konzumaci slazených a energetických nápojů pohybovou aktivitu, trávení volného času nebo vztahy ve škole a v rodině. Vybraná data je možné si projít na www.zdravagenerace.cz

Kontakty pro média:

Mgr. Michal Kalman, Ph.D., UPOL: michal.kalman@upol.cz (+420 777 752 822)

MgA. Renata Povolná, Úřad vlády: povolna.renata@vlada.cz (+420 728 302 397)